

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРАВОПИС: ТЕОРІЇ ТА ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ОРФОГРАФІЇ

Коломєєць Віра Миколаївна,

старший викладач кафедри прикладної лінгвістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0009-0006-9247-3092

Берладин Ольга Богданівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0001-6002-108X

Мойсеюк Юлія Миколаївна,

старший викладач кафедри прикладної лінгвістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0003-3498-7707

У статті досліджуються теорії та підходи до навчання орфографії англійської мови, яка формувалася століттями і є результатом багатовікової історії становлення країни як нації. Історія англійської мови та запозичень тісно пов'язана з трьома завоюваннями Британських островів: англосаксонським, скандинавським (вікінги) і найбільш значимим – нормандським в XI столітті, після якого почалося панування французької мови. Складність англійського правопису мови охарактеризовано через дихотомію: графо-вимовна відповідність/графо-вимовна невідповідність. Серед графо-вимовних невідповідностей, які складають основні труднощі англійської орфографії, варто зазначити: позначення одною й тою самою буквою різних фонем; зображення однієї і тієї ж фонемі різними графічними способами; наявність невимовних букв, наявність історичних та традиційних написань. Нові теорії опанування правопису показують, що учень повинен одночасно використовувати мовні та писемні знання, включаючи фонологічну та морфологічну базу знань, а також орфографічні знання, щоб досягти успіху в правописі. Англійська система правопису призначена для кодування як вимови, так і значення слів, і, як наслідок, англійський правопис відображає взаємозв'язок фонології, морфології, семантики та етимології. Знання етимології слів є одним з важливих факторів для розуміння особливостей написання та фонетичної адаптації запозичених слів. найбільше у сучасній англійській орфографії домінує історичний (традиційний) принцип організації правопису, коли написання не відповідає морфологічним, фонетичним фактам сучасної мови, а пояснюється лише історією розвитку слова. Вплив історичних чинників таких як нормандське завоювання (XI ст.) і науково-технічний стрибок (починаючи з поширення друкарства) є однією з причин відмови англійської орфографії від фонетичного принципу та виникнення графо-вимовних невідповідностей.

Ключові слова: англійська мова, правопис, графо-вимовна невідповідність, фонологічна та морфологічна бази знань, орфографічні знання, омофони, омографи.

Kolomieiets Vira, Berladyn Olha, Moiseiuk Yuliia. English Spelling: theories and approaches to spelling training

The article deals with theories and approaches to teaching English spelling, which has been shaped over centuries and is the result of the country's long history of becoming a nation. The history of the English language and borrowings is closely linked to three conquests of the British Isles: the Anglo-Saxon, the Scandinavian (Vikings) and the most significant – the Norman one in the 11th century, after which the dominance of the French language began. The complexity of English spelling is characterized by a dichotomy: graphic and pronunciation correspondence/graphic and pronunciation discrepancy. The graphic and pronunciation discrepancies that constitute the main difficulties of English orthography, include: representing different phonemes with the same letter; representing the same phoneme in different graphic ways; existence of "silent" letters, existence of historical and traditional spellings. New theories of spelling acquisition show that learners must simultaneously use linguistic and written knowledge, including phonological and morphological awareness, as well as orthographic knowledge, to achieve success in spelling. The English spelling system is designed to encode both the pronunciation and meaning of words, and, as a result, English spelling reflects the relationship between phonology, morphology, semantics and etymology. Etymological awareness of words is one of the important factors for understanding the features of spelling and phonetic adaptation of borrowed words. Most of all, in modern English spelling, the historical (traditional) principle of orthography dominates, when spelling does not correspond to the morphological, phonetic facts of the modern language, but it can be explained only by the history and the development of words. The influence of historical factors such as the Norman Conquest (11th century) and the scientific and technological leap (starting with the spread of printing) is one of the reasons for the rejection of the phonetic principle in English orthography and the emergence of graphic and pronunciation discrepancies.

Key words: English, spelling, graphic and pronunciation discrepancies, phonological and morphological awareness, orthographic knowledge, homophones, homographs.

Вступ. Англійську мову часто критикують за складність її орфографічних правил і відсутність системи та послідовності у зв'язку між звуками розмовної мови та символами письмової мови. На рубежі XX століття Томас Лаунсбері, автор книги про реформу правопису, писав: «Англійська мова послідовна у своїй непослідовності» [1]. Дж. Гарбек порівнює спробу правильно написати слово англійською мовою з комп'ютерною грою, де ви завжди зазнаєте поразки [2].

Проте, мовознавиця Аріка Окрент слушно зауважує, що, незважаючи на непрозорість англійської орфографічної системи, не тільки більшість людей, які виросли в англомовному середовищі, навчилися читати і писати англійською; а мільйони людей по всьому світу теж навчилися її використовувати, до того ж з дуже високим рівнем володіння [3].

Оволодіння орфографією – невід'ємний етап в навчанні письма та писемного мовлення. Письмо як складний вид діяльності включає кодування та декодування інформації за допомогою графічних знаків. Вагомим є психологічний компонент письма, який передбачає включення всіх видів аналізаторів: акустичного, мовленнєво рухового, зорового, моторного.

Мета нашого дослідження: 1) охарактеризувати теорії та підходи до навчання орфографії англійської мови; 2) простежити лінгвістичні аспекти навчання орфографії та когнітивні процеси, які відбуваються при вивченні англійського правопису; 3) описати взаємозв'язок фонології, морфології та етимології в навчанні орфографії.

Матеріали та методи. Історія та процес становлення англійського правопису, його своєрідність та труднощі, аналіз вимовно-орфографічних особливостей англійської мови та причини графо-вимовної невідповідності, способи подолання труднощів в навчанні орфографії досліджуються в роботах Дж. Бауерса, П. Бауерса, Дж. Гарбека, Г. Мельниченко, К. Максома, А. Окрент, Ю. Притуляк-Казмірук, А. Ханшір, Е. Фурніс.

Процес становлення англійської орфографії в історичному аспекті ґрунтовно простежено в дослідженні Г. Мельниченко [4]. Науковиця детально аналізує лінгвістичні та соціально-психологічні причини розриву між вимовою та написанням в англійській мові. Дж. Гарбек, Г. Мельниченко, А. Окрент, Е. Фурніс погоджуються, що основною подією, яка спричинила зміни в англійській мові, є нормандське завоювання XI ст. [2; 3; 4]. Результатом цієї історичної події стає заміщення англо-саксонської мови англо-нормандською і це запускає незворотній процес змін у графічній структурі мови без змін у вимові або навпаки змін у вимові без змін у написанні.

Останнім часом з'являється все більше досліджень, які зосереджуються на аналізі зв'язків між мовою та навчанням правопису. К. Максом описує нерозривний зв'язок між усним та письмовим мовленням та мовними навичками, вважаючи його ключовим елементом в навчанні правопису [5]. Дж. Бауерс та П. Бауерс наводять теоретичні та емпіричні докази того, що навчання грамотності має базуватися на викладанні логіки ан-

глійської орфографічної системи дітям. Вони проаналізували велику кількість джерел, які зазначають, що пам'ять працює найкраще, коли інформація організована зрозуміло та логічно, а контекст навчання характеризується формуванням та перевіркою гіпотез. Таким чином вони роблять висновок, що навчання грамотності та правопису формує та розвиває когнітивні навички, необхідні для розуміння логіки англійської орфографії і пропонують підходити до навчання орфографії як до наукового дослідження. Ці дослідження дозволяють по-новому подивитися на процес навчання орфографії англійської мови та вказують на необхідність метакогнітивного підходу до навчання, який активно залучає учня до металінгвістичного процесу [6].

У нашій статті аналізуються загальні засади теорій та підходів до навчання орфографії англійської мови, які базуються на чіткому розумінні, що правопис охоплює низку навичок та вимагає від студента або учня фонологічних, морфологічних, синтаксичних та семантичних знань, а також здатність формулювати слова на основі зорової пам'яті із застосуванням орфографічних правил.

Правопис англійської мови базується на 4 основних принципах орфографії: фонетичному, морфологічному, історико-традиційному та ідеографічному. Еволюція правопису повністю відображає основні моменти заплутаної історії англійської мови. У період до нормандського завоювання у давньоанглійській мові, яка була близька до голландської та німецької мов, орфографія характеризувалася фонетичним принципом, коли правопис слова відповідав його звучанню. Для носіїв сучасної англійської її майже неможливо впізнати і для її розуміння потрібен переклад. У наступні 300 років після нормандського завоювання вона перетворилася на середньо англійську, яка вже набагато більше схожа на ту англійську, яку ми знаємо [3].

Морфологічний принцип організації орфографічної системи полягає в тому, що кожна значуща частина слова пишеться завжди однаково, незалежно від фонетичних умов, в які вона потрапить. Але найбільше у сучасній англійській орфографії домінує історичний (традиційний) принцип, коли написання не відповідає морфологічним, фонетичним фактам сучасної мови, а пояснюється лише історією розвитку слова. Ідеографічний (або символічний) принцип спирається на смислові відмінності подібних написань та застосовується до звукових омонімів, які розрізняються за допомогою графічних знаків.

У нашій статті ми використовували основні методи дослідження мови: описовий, зіставний і структурний. Еволюція написання слів, причини та прояви вимовно-орфографічних особливостей англійської мови детально досліджені й описані в працях з загального і порівняльно-історичного мовознавства.

Результати. Орфографія англійської мови формувалася століттями і пройшла шлях становлення, який можна умовно поділити на 3 етапи: етап повної графо-вимовної відповідності, етап графо-вимовної варіативності й розмаїття, етап мовної стандартизації

та закріплення розриву між вимовою й написанням [4, с. 159].

Для кращого розуміння розглянемо складність англійського правопису мови через дихотомію: графо-вимовна відповідність/графо-вимовна невідповідність. Алфавітні орфографії з простими і зрозумілими відповідниками між фонемами і графемами часто називають «правильними» або «прозорими» (англійською: *regular, transparent, shallow*). Це мови, де орфографія характеризується фонетичним принципом її організації. Якщо лише одна графема регулярно представляє одну фонему, орфографія вважається повністю прозорою. Незначна кількість систем письма, наприклад, іспанська, фінська, італійська, грецька та турецька, мають відносно прозорі орфографії [5, с. 940]. Для цих мов характерна висока узгодженість і прозорість у відповідності фонема-графема. Наприклад, фінська мова має дуже прозору орфографію, яка складається переважно з однолітерних графем, які послідовно представляють 24 фонему мови.

Орфографії, де правила, що регулюють відповідності між буквами і звуками, є більш складними, вважаються «неправильними» (англійською: *irregular, opaque, deer*). На відміну від вищезгаданих мов з повною або частковою вимовно-орфографічною відповідністю, англійська та французька мови характеризуються вимовно-орфографічною невідповідністю, так званою «нефонетичністю». Наприклад, англійська мова має понад 40 фонем і набагато більше (часто багатолітерних) графем, які можуть представляти ці звуки на письмі.

Крос-лінгвістичні дослідження показують, що базові орфографічні навички засвоюються швидше в мовах, які є прозорими, порівняно з мовами з великою кількістю вимовно-орфографічних особливостей [7].

З огляду на цей розподіл систем правопису, правопис англійської мови вважається непослідовною орфографією і класифікується як непрозора, в тому сенсі, що відповідності між фонемами і графемами не є очевидними для учня.

Серед графо-вимовних невідповідностей, які складають основні труднощі англійської орфографії, варто зазначити: позначення одною й тою самою буквою різних фонем; зображення однієї і тієї ж фонему різними графічними способами; наявність невимовних букв, тощо [4; 8].

Підвищена складність правопису в мові з графо-вимовними невідповідностями, такої як англійська, ставить перед студентами, які опановують правопис, завдання, що охоплюють лінгвістичний, когнітивний та психологічний аспекти цього виду діяльності: процес розпізнавання фонем, графічне відтворення через аналіз та вибір між кількома варіантами правопису, аналіз контексту правопису та здатність до навчання.

Відтворення, з моторної точки зору, означає, що людина, яка пише, повинна автоматично та вільно формувати кожен літеру в правильній послідовності.

Крім того, вона повинна згадати відповідні фонему, вибрати з ряду варіантів правильні графему для позначення цих фонем, при цьому утримуючи та розпізнаючи

інформацію про що, вона пише. Процес графічного відтворення в алфавітній мові з графо-вимовними невідповідностями означає, що існує кілька варіантів, але обмежена кількість підказок, які допомагають вибрати один із цих численних варіантів написання.

Наприклад, при написанні слова «skate» можна вибрати варіант *sk* або *sc*. В іншому прикладі, у слові «quick», чи вибере автор *sw*, *qw*, *kw* або *kw* для початкового звуку, враховуючи, що кожен варіант є фонетично правдоподібним варіантом для початкового звуку /k/ у слові «quick».

Щодо контексту, то в англійській орфографії існує більше можливостей для неправильного написання слова, ніж для неправильного прочитання цього слова [5].

Незважаючи на невідповідність графічної та фонетичної оболонки англійських слів, процес засвоєння англійського правопису тісно пов'язаний з вимовою та читанням.

У закордонних методичних колах дотепер триває дискусія як правильно навчати читати, і для опису цього протистояння вживається термін «reading wars». Питання полягає в тому, чи має раннє навчання читання зосереджуватися на відповідностях графем і фонем (фонетика) чи на значенні на рівні слів (навчання мови в цілому). Аналіз теоретичних засад та емпіричних висновків привів до поширення думки, що фонетика є кращим підходом. Дійсно, фонетика зараз є обов'язковою у всіх державних школах Великої Британії і є стандартним методом навчання у Сполучених Штатах та Канаді. Разом з тим з'являються дослідження, які доводять, що цей метод навчання спрацьовує не для всіх учнів. І пропонуються нові методики, які об'єднують в собі ці два підходи [6].

Нові теорії опанування правопису показують, що учень повинен одночасно використовувати мовні та писемні знання, включаючи фонологічну та морфологічну базу знань, а також орфографічні знання, щоб досягти успіху в правописі.

Якість представлення слів на орфографічному, морфологічному та фонологічному рівнях вважається фундаментальною для розуміння та обробки внутрішньої структури слів для правопису. У рамках цієї теорії лінгвістичні особливості слів розглядаються та виражаються таким чином, що впливають на процес правопису.

Теорія потрібної форми слова передбачає, що навчання правопису базується на зберіганні та аналізі в пам'яті лінгвістичних форм (фонологічних, орфографічних та морфологічних) та їхніх складових частин (фонем; букв, буквосполучень; префіксів, флексій та дериваційних суфіксів) [5, с. 941].

Тому англійська мова є морфо-фонематичною системою, в якій правопис еволюціонував, щоб відображати взаємозв'язок морфології, етимології та фонології. Як зазначав Р.Венезки, англійська орфографія – це не невдала система фонетичної транскрипції, вигадана з божевілля, впертості чи бажання все ускладнити. Натомість, це більш складна система, яка зберігає фрагменти історії (тобто етимологію), полегшує розуміння, а також перекладається на звук [9, с. 4].

Англійська система правопису призначена для кодування як вимови, так і значення слів, і, як наслідок, англійський правопис відображає взаємозв'язок фонології, морфології, семантики та етимології. Існує думка, що англійський правопис не є дивним та непередбачуваним, а навіть характеризується як «близький до оптимального». Сучасні підходи намагаються дослідити та довести, що англійський правопис є логічним та може досліджуватися як і інші наукові теми, враховуючи, що англійська орфографія є системою [6].

Англійська мова багата на омофони – слова, що мають однакову вимову, але різне значення та правопис.

З огляду на це, необхідно мати кілька графем для цієї фонемі, щоб позначити відмінності в значенні. Тобто наявність багатьох способів написання одного і того ж звуку є особливістю, а не недоліком системи письма. Графему, яка найкраще підходить для кожного члена пари омофонів, часто можна зрозуміти, розглядаючи слова, пов'язані за значенням і написанням.

Наприклад, написання *here*, *there* та *where* вказують на інформацію про місцезнаходження, і це подібне значення позначається загальною послідовністю літер *here*. Ця група написань відрізняє *here* (*тут*) від його омофона *hear* (*чути*), останній з яких використовує написання, що пов'язує його зі словом *ear* (вухо).

Літери можуть також слугувати етимологічними маркерами, що пов'язують слова, пов'язані за значенням. Літера “w” у слові *two* є етимологічним маркером, що пов'язує його зі словами, пов'язаними з двома речами, такими як *twice*, *twin*, *twenty*, *between*. Цей маркер також відрізняє його від його омофонів *to* і *too*. Подібно до цього, “o” в слові *people* служить підказкою для зв'язку зі словами, пов'язаними за значенням, такими як *popular* або *population* [9].

Джефрі Бауерс і Пітер Бауерс висувують думку, що якби ці орфографічні маркери були б досліджені в перші роки навчання в школі, це допомогло б дітям усвідомити, що майже завжди існує змістовне пояснення написання слова [6].

Морфологія теж відіграє центральну роль у виборі графем, враховуючи, що письмові морфеми в англійській мові використовують однакове написання в словах з різною вимовою. Існує гіпотеза дефіциту морфологічних знань, яка пояснює, що труднощі з правописом виникають через обмежену морфологічну обізнаність. Учень не усвідомлює, що слова розбиваються на морфеми, не аналізує їх та не застосовує морфологічні структури до англійських слів. При недостатній морфологічній обізнаності учень ризикує не просунути від звукового етапу правопису до правопису, заснованого на значенні. Наприклад, написання правильних дієслів минулого часу з закінчення -ed. В словах *played*, *jumped* і *waited* ця флексія має фонологічну форму [d], [t], [ɪd] відповідно і кожна з цих форм є її аломорфом. Студентам варто усвідомити, що орфографічне представлення є -ed і залишається таким, незважаючи, що фонологічна форма вказує на інше. Розвиток чіткого усвідомлення морфемних одиниць та їх функцій у передачі значення в письмовій формі формує у учня морфоло-

гічно-синтаксичне усвідомлення та знання внутрішньої структури слова, що в свою чергу дозволить правильно писати ці слова.

Семантичні знання необхідні для правильного написання омофонів, щоб передати правильне значення. Наприклад, *I went to/two/too the shops to/too/two buy/bye/by two/too/to pairs/pears of shoes and my friend came too/two/to*. Не маючи семантичних знань, студент не зможе обрати правильну форму омофону з запропонованих варіантів.

Знання етимології слів є одним з важливих факторів для розуміння особливостей написання та фонетичної адаптації запозичених слів [9]. Ці знання необхідні студентам, так як вимовно-орфографічні особливості англійської мови є результатом її багатовікової історії розвитку. Розібратися в складних семантичних, фонетичних, орфографічних зміщеннях, які відбуваються в словах за історичного розвитку, без етимологічної інформації часто просто неможливо. Історія англійської мови та запозичень тісно пов'язана з трьома завоюваннями Британських островів: англосаксонським, скандинавським (вікінги) і найбільш значимим – нормандським в XI столітті, після якого почалося панування французької мови. Французькі запозичення в англійській мові є прикладом впливу орфографії на вимову. Такі слова, як *apothecary*, *amethyst*, *arthritis*, *authentic*, *authority*, *theater*, *theme*, *throne*, *author*, *Catholic*, *anthem*, які на перший погляд, можуть здатися латинськими запозиченнями до англійської мови, насправді пройшли довгий шлях запозичення з грецької мови до латинської, з латинської до середньо французької, а звідти вже до англійської мови. У середньофранцузькій всі ці слова оригінально вимовлялися через /t/. Проте, оскільки диграф th у власне англійських словах позначає звуки /θ/ і /ð/, вимова запозичень з часом почала мінятися. У деяких словах t-вимова зберігалася до кінця 18 століття. Водночас такі слова як *Thomas*, *Thames*, *thyme* не зазнали заміни /t/ на /θ/.

Ще одна група слів потребує уваги та аналізу при вивченні англійської орфографії – це омографи, слова, які мають однакове написання, і в більшості випадків різне звучання та значення. Це явище малопоширене в українській мові, оскільки написання та вимова слів зазвичай повністю збігаються. В англійській мові існує багато омографів. Вони можуть вказувати на різні частини мови або на різні слова з різним звучанням та значенням. Розрізнити їх можливо лише за допомогою контексту. Наприклад, *can* (модальне дієслово могли, вміти) – а *can* (бляшанка). У цьому прикладі слова однаково пишуться та вимовляються, але є різними частинами мови. Приклади вживання цієї пари омографів в реченнях: *I can drive. vs I'll need a can of tuna for this recipe.*

Більшість омографів мають однакове написання, але різне звучання та значення. Наприклад, *bow* /baʊ/ (кланятися) – *bow* /bəʊ/ (бант), *row* /rəʊ/ (ряд) – *row* /raʊ/ (сварка, суперечка). Процес розпізнавання та правильної вимови цих слів ускладнюється тим, що зазначені слова в цих парах є також багатозначними словами.

Наприклад, row /rəʊ/ 1. ряд – наприклад, *In the front row, a row of houses*;

2. веслування – наприклад, *They've gone for a row to the island.*;

3. гребти, веслувати – наприклад, *The wind dropped, so we had to row the boat back home.*

Для кращого запам'ятовування цих слів та тренування цього явища зі студентами-лінгвістами можна використати знаменитий вірш «Хаос» (The Chaos), написаний голландським автором Жераром Нольстоном Треніте. Перша версія вірша була випущена в 1920 році. Вірш містить близько 800 прикладів графо-вимовних невідповідностей англійської мови [10]. Наприклад,

Dearest creature in creation
Studying English pronunciation,
I will teach you in my verse
Sounds like *corpse, corps, horse* and *worse*.
I will keep you, *Susy, busy*,
Make your *head* with *heat* grow dizzy;
Tear in eye, your dress you'll *tear*;
Queer, fair seer, hear my prayer.

З огляду на це можна стверджувати, що орфографія англійської мови складна і характеризується значним розходженням між вимовою та письмом. Правила правопису існують в англійській мові, але велика кількість винятків з цих правил не дозволяє учню/студенту уникнути орфографічних помилок, що зумовлює складність процесу запам'ятовування. Розуміння причин виникнення графо-вимовних невідповідностей є важливим в процесі оволодіння орфографічною та орфоепічною компетенціями. Аналіз особливостей англійського правопису сприяє розумінню мови як системи, розширює фонологічні, морфологічні, синтаксичні та семантичні знання студентів, показує взаємозв'язок фонології, морфології та етимології в навчанні орфографії.

Висновки. Узагальнюючи вищесказане, орфографія англійської мови формувалася століттями під впливом інших мов, діалектів та їх орфографічних систем. Вплив історичних чинників таких як нормандське завоювання (XI ст.) і науково-технічний стрибок (починаючи з поширення друкарства) є однією з причин відмови англійської орфографії від фонетичного принципу та виникнення графо-вимовних невідповідностей. Один з видів труднощів англійської орфографії –

це слова, які в значній мірі зберегли історичне та етимологічне написання слів.

Сучасні підходи до навчання орфографії ефективно інтегрують теорію фонологічної обробки (phonics), морфологічний та етимологічний підходи. Нові теорії опанування правопису базуються на цілісному підході (whole language approach), коли орфографія вивчається не ізольовано, а через читання та письмо, учні самі аналізують та формулюють закономірності написання через спостереження та практику. Для студентів, які вивчають англійську як іноземну, орфографія опанується через фонологічний шлях від звука до букви та лексичний шлях, коли слово розпізнається як цілісна одиниця, яка зберігається в ментальному лексиконі людини.

Навчання правопису – це складна когнітивна діяльність, яка залучає пам'ять, увагу, фонологічну обробку та кодування. В англійській мові цей процес ще більше ускладнюється через графо-вимовну невідповідність. Результатом цієї діяльності є розуміння системи англійської орфографії, її логіки та перетворення письма на автоматичну стійку навичку.

Англійський правопис – це складна та логічна система, яка включає знання не лише про відповідники між фонемами та графемами, а дозволяє охопити глибший рівень зв'язків між словами та проаналізувати внутрішню структуру слова на орфографічному, морфологічному та фонологічному рівнях. Для студентів-лінгвістів навчання орфографії залучає в процес знання з історії англійської мови та етимології, розвиває аналіз, ідентифікацію та диференціацію слів. Також важливим є зв'язок між вимовою та правописом, наприклад навчання фонограм – це літера або комбінація літер, що представляють звук. Вивчення “надійних правил орфографії”, які спрацьовують у більшості випадків, вчить студентів узагальнювати матеріал, розвиває критичне мислення. Читання теж взаємопов'язано з правописом, так як вибудовує візуальну пам'ять на слова та їх правопис, вчить поєднувати графічну форму з фонетичною.

Якщо правопис англійської мови настільки складний, постає питання його спрощення та реформ. Чи були вже успішні спроби змінити правопис англійської мови? Наскільки сучасні технології та Інтернет впливають на процес пришвидшення цих процесів в орфографії? Ці питання потребують аналізу та подальшого дослідження.

Література:

1. Lounsbury T. English Spelling and Spelling Reform. HARPER & BROTHERS. 1909. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/70179/pg70179-images.html>
2. Гарбек Дж. Звідки в англійській мові такий безлад? BBC News. 10 червня 2015. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul/2015/06/150609_vert_cul_english_spelling_vp
3. Okrent A. Typos, tricks and misprints. 26 July 2021. <https://aeon.co/essays/why-is-the-english-spelling-system-so-weird-and-inconsistent>
4. Мельниченко Г. В. Історико-лінгвістичний аналіз вимовно-орфографічних особливостей англійської мови: причини невідповідності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія.* 2019. № 43(1). С. 159-162. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.1.38>
5. Maxom C. The Link Between Language and Spelling: What Speech-Language Pathologists and Teachers Need to Know. *Language, Speech and Hearing Services in School.* October 2020. Vol. 51. P. 939–954. https://doi.org/10.1044/2020_LSHSS-19-00009
6. Bowers J. S., Bowers P. N. Beyond Phonics: The Case for Teaching Children the Logic of the English Spelling System. *Educational Psychologist.* 2017. Vol. 52(2). P. 124–141. DOI: 10.1080/00461520.2017.1288571.

7. Caravalos M., Bruck M. The effect of oral and written language input on children's phonological awareness: a cross linguistic study. *Journal of Experimental Child Psychology*. February 1993. Vol.55(1). P. 1-30. <https://doi.org/10.1006/jecp.1993.1001>.
8. Прутуляк-Казмірук Ю.Б. Навчання орфографії як вагомий аспект оволодіння писемним мовленням. Актуальні проблеми філології (м. Одеса, 27-28 листопада 2015 р.). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2015. <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/08nov2015/19.pdf>.
9. Venezky R. The American way of spelling: the structure and origins of American English orthography. New York: Guilford. 1999. 288 pages. <https://www.routledge.com/The-American-Way-of-Spelling-The-Structure-and-Origins-of-American-English-Orthography/Venezky/p/book/9781572304697>
10. Trenite Gerard Nolst. The Chaos. <https://home.ipipan.waw.pl/l.debowski/docs/poezja/chaos.pdf>

References:

1. Lounsbury, T. (1909). *English Spelling and Spelling Reform*. Harper & Brothers. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/70179/pg70179-images.html>
2. Harbek, J. (2015). How the English language became such a mess? BBC News. June 10, 2015. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul/2015/06/150609_vert_cul_english_spelling_vp [in Ukrainian].
3. Okrent, A. (2021). Typos, tricks and misprints. 26 July 2021. <https://aeon.co/essays/why-is-the-english-spelling-system-so-weird-and-inconsistent>
4. Melnychenko, H.V. (2019). Istoryko-linhvistychnyi analiz vymovno-orfohrafichnykh osoblyvosti anhliiskoi movy: prychny nevidpovidnosti [Historical and linguistic analysis of relationship between English spelling and pronunciation: reasons of inconsistencies]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia. [Scientific Bulletin of International Humanitarian University. Philology]* iss. 43(1). Pp. 159–162. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.1.38> [in Ukrainian]
5. Maxom, C. (2020). The Link Between Language and Spelling: What Speech-Language Pathologists and Teachers Need to Know. *Language, Speech and Hearing Services in School*. Vol. 51. Pp. 939–954. https://doi.org/10.1044/2020_LSHSS-19-00009
6. Bowers, J. S., Bowers, P. N. (2017). Beyond Phonics: The Case for Teaching Children the Logic of the English Spelling System. *Educational Psychologist*. Vol. 52(2). Pp. 124–141. DOI: 10.1080/00461520.2017.1288571.
7. Caravalos, M., Bruck, M. (1993). The effect of oral and written language input on children's phonological awareness: a cross linguistic study. *Journal of Experimental Child Psychology*. Vol. 55(1). Pp. 1–30. <https://doi.org/10.1006/jecp.1993.1001>
8. Prytuliak-Kazmiruk, Y. B. (2015). Navchannia orfohrafii yak vahomyi aspekt ovolodinnia pysemnym movlenniam [Teaching spelling as a contributing factor for mastering writing]. Aktualni problemy filolohii [Current issues of Philology]. Kherson : Publishing house "Helvetyka". <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/08nov2015/19.pdf> [in Ukrainian].
9. Venezky, R. (1999). The American way of spelling: the structure and origins of American English orthography. New York : Guilford. 288 pages. <https://www.routledge.com/The-American-Way-of-Spelling-The-Structure-and-Origins-of-American-English-Orthography/Venezky/p/book/9781572304697>
10. Trenite, Gerard Nolst. (1994). The Chaos. <https://home.ipipan.waw.pl/l.debowski/docs/poezja/chaos.pdf>

Дата першого надходження рукопису до видання: 27.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 25.11.2025

Дата публікації: 24.12.2025